

Grønland sagde ja til hjemmestyre

af Keld Hansen

Metalfagskolens 300 elever i Godthåb sagde ja til hjemmestyret.

Fot.: Ebbe Andersen.

Som alle vel havde ventet, blev det et klart ja til indførelse af hjemmestyre i Grønland fra 1. maj 1979. Af de ialt 28.759 stemmeberettigede i Grønland fandt 18.202 frem til stemmeurnerne, men den lidt skuffende valgdeltagelse på

63,3 % kan meget vel skyldes det relativt dårligt vejr flere steder langs kysten på valgdagen den 17. januar, og at en del fastboende danskere har undladt at stemme. I Godthåb og Frederikshåb indsatte kommunerne valgbusser, der

kørte rundt i byen og samlede vælgere op, og i Nanortalik tilbød borgmester Tage Frederiksen, at alle byens stemmeberettigede kunne bestille en taxi gratis på kommunens regning.

Det endelige resultat blev for hele landet:

Ja	12.756 (70,1 procent)
Nej	4.703 (25,8 procent)
Blanke	508 (2,8 procent)
Ugyldige	235 (1,3 procent)

I Godthåb stemte 67,4 procent ja, 26,9 procent nej, mens 5,2 procent af stemmesedlerne var blanke. Julianehåb var en af de byer, der havde den største ja procent (78,5), mens der i Mamorilik og Ivigtut samt bygderne Diskofjord og Kap Tobin var klart flertal imod hjemmestyret. Stemmetallene fra de enkelte valgsteder foreligger endnu ikke, men der synes at have været en tendens til, at de små bygder har haft et klarere flertal for hjemmestyret end de fleste byer.

Der var stort set tilfredshed med afstemningsresultaterne i alle lejre. De to store politiske organisationer Atassut og Siumut havde opfordret deres vælgere til at stemme ja, mens Inuit Ataqatigiit i den ellevede time udsendte 13 vigtige grunde til at stemme nej.

Den 4. april skal det første landsting vælges, – en vigtig begivenhed, som vi håber at kunne behandle i tidsskriftet.

I dette nummer bringes landsformand Lars Chemnitz's nytårstale i Grønlands Radio 17 dage før afstemningen, mens vi på dette sted vil lade Lars Chemnitz indlede et uddrag af de politiske kommentarer, som blev fremsat i pressen umiddelbart efter, at resultatet af det grøn-

landske ja til hjemmestyre var sikret:

Ikke en skilsmisse . . .

Den 17. januar har været en historisk dag for det grønlandske folk, sagde Lars Chemnitz og en glædens dag, som dog også forpligter. Hjemmestyret er kun en rygrad, vi alle skal bygge videre på. Vi må ikke glemme alvoren i beslutningen. Det giver et øget ansvar. 1979 bliver året, hvor det nye Landsting bliver valgt for første gang og vi håber, at vi i arbejdet i Landstinget kan være med til at give hjemmestyret indhold. Det er ikke en skilsmisse fra Danmark, men en sund udvikling mellem en gammel koloni og en gammel kolonimagt.

fuld støtte . . .

Minister for Grønland Jens Peder Hansen ønskede hele Grønland til lykke med det særdeles positive udfald af afstemningen. Han mente, at resultatet helt klart viser, at indførelse af hjemmestyre i Grønland virkelig har grobund i den grønlandske befolkning. Afstemningen er en historisk afslutning, og afstemningen er den hidtil mest betydningsfulde og også den tydeligste tilkendegivelse fra de grønlandske vælgere om de ønsker, man i Grønland har til de kommende års udvikling. Resultatet viser også, at der er en stærk vilje og ansvarsbevidsthed i Grønland til at tage den udfordring op, som hjemmestyret er. Set fra dansk side er afstemningen den foreløbige kulmination på den udvikling, der blev sat i gang efter krigen, og som har haft til formål på alle områder at øge den grønlandske indflydelse på egne anliggender. Set fra grønlandsk side må det nu være opgaven

energisk og målbevidst at udnytte de muligheder, der ligger i det kommende hjemmestyre. Jeg ønsker hjemmestyret og befolkningen i Grønland alt mulig held og lykke med den store opgave og tilsiger samtidig hjemmestyret den danske regerings fulde støtte ved løsningen af de opgaver vi måtte blive bedt om at medvirke til, sluttede Jens Peder Hansen.

en glædelig afslutning . . .

Landsrådets næstformand og Siumut-partiets formand, Jonathan Motzfeldt, udtrykte stor tilfredshed med resultatet og betragtede det som en glædelig afslutning på flere års arbejde frem mod grønlandsk hjemmestyre. Men det er samtidig en stor udfordring til det grønlandske folk, sagde Jonathan Motzfeldt, der rettede en varm tak til alle hjemmestyretilhængere i Grønland, den danske regering og folketinget.

en usikker vej frem . . .

Folketingsmedlem Lars Emil Johansen, Siumut, erkender, at det grønlandske folk nu har valgt en usikker vej frem. Vi har nu valgt at klare os selv, og vi vil ikke altid komme til at præge udviklingen, fordi vi nu skal til at slås med problemerne som ethvert andet land. Men det er et glædeligt resultat, som jeg er sikker på, at vi er i stand til at arbejde videre på. Vi har vist vores vilje til at klare os selv, og sammen vil vi klare det.

i arbejdstøjet . . .

Også folketingsmedlem Otto Steenholdt, Atassut, udtrykte stor glæde. Han fremhævede samtidig, at hjemmestyret er blevet gennemført i et godt samarbejde med

Danmark – et samarbejde han ønsker fortsat. Otto Steenholdt understregede, at alle i Grønland, grønlandere som danskere, nu må gå i arbejdstøjet for fra starten at få hjemmestyret til at fungere.

alligevel meget tilfredse . . .

Arqaluk Lynge, Inuit Ataqatigiit, udtalte: Vi har ikke haft mulighed for at komme ud til det grønlandske folk, fordi det statslige medieapparat hele tiden har ført en debat, som om hjemmestyret hele tiden har været en realitet. Men alligevel er vi meget tilfredse med resultatet, fordi nej-procenten har været så høj. Inuit Ataqatigiit har været med til at skabe en debat, som ellers aldrig ville have været ført. Vi går ikke ind for hjemmestyre, fordi det bl. a. ikke anerkender grønlanderne som et folk med fuld rettighed over deres eget land.

gensidig tillid og respekt . . .

Statsminister Anker Jørgensen mener, at der er tale om et meget glædeligt og tilfredsstillende resultat af folkeafstemningen, som viser, at den grønlandske befolkning med stort flertal har tilkendegivet, at den er enig med størstedelen af sine politiske repræsentanter i at hjemmestyreløven skal danne grundlag for Grønlands fremtidige udvikling. Det var også det indtryk, jeg fik på min rejse i Grønland i 1977, at befolkningen og de politiske repræsentanter var indstillet på nu at gå ind i arbejdet for og med hjemmestyret. Der er grund til at lykønske såvel Grønland som Danmark med, at dette næstsidste, men særdeles vigtige, skridt på vejen mod hjemmestyre nu er taget.

Feststemning foran Radiohuset i Godthåb. Midt i billedet Lars Emil Johansen.

Fot.: Ebbe Andersen.

Og Anker Jørgensen er sikker på, at det kommende samarbejde og samvær vil ske på lige fod mellem grønlandske og danske myndigheder og mellem den grønlandske og den danske befolkning i en positiv atmosfære af gensidig tillid og respekt.

I Grønlændernes Hus i København, hvor man festede til langt ud på natten, forelå det endelige afstemningsresultat

først ved 4-tiden om natten p. gr. a. tidsforskellen. Og i Godthåb samledes mange foran radiohuset, syngende den grønlandske version af „We shall overcome“ med fakler i hænderne. Der var festfyrværkeri og dansende mennesker på gaderne, og foran Radiohuset forsøgte flere at bane sig vej for at trykke politikerne i hænderne. Nunarput utorqarssu-angoravit, Grønlands nationalhymne, blev spillet i radioen, men ikke den danske.